

de Rechtspraak

aan Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie
van D.A. Klok
doorkiesnummer 06-10471863
datum 8 oktober 2015
onderwerp Rondetafelgesprek locatiebeleid Rechtspraak

Meerjarenplan Rechtspraak

De voorzitter van de Raad voor de rechtspraak dankt de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie voor de uitnodiging voor dit rondetafelgesprek over het locatiebeleid Rechtspraak, en is graag bereid zijn standpunt mondeling toe te lichten.

Inleiding

De Rechtspraak moet tegelijkertijd moderniseren (digitaliseren), investeren in kwaliteit, de werkdruk aanpakken en tegemoet komen aan de vraag van de regering om fors te bezuinigen (van 32 mln. euro in 2016, oplopend tot 88 mln. euro in 2020). Het samenvallen van deze opgaven is voor de Rechtspraak een enorme uitdaging. Daarom hebben de presidenten en de Raad voor de rechtspraak gezamenlijk het Meerjarenplan (hierna: MJP) opgesteld.

Uitgangspunten voor dit MJP zijn dat er blijvend moet worden geïnvesteerd in kwaliteit van rechtspraak, dat we investeren in medewerkers en niet in gebouwen en dat de financiële middelen toereikend dienen te zijn. Met – afgezet tegen de geldende huisvestingsnormen – een overschot van 100.000 vierkante meter kantooroppervlak, oplopend naar 130.000 vierkante meter door de digitalisering, stelt de Rechtspraak zich op het standpunt geen leegstand te willen financieren.

Gevolgd proces

In september jl. vonden consultaties door de Rechtspraak plaats van onder andere politici en het regionaal en lokaal openbaar bestuur, de medezeggenschapsorganen van de Rechtspraak, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, het Openbaar Ministerie, vertegenwoordigers van de Orde van Advocaten. In een eerder stadium zijn de minister van Veiligheid en Justitie en de minister van Wonen en Rijksdienst betrokken bij de planvorming.

Verder zijn natuurlijk de medewerkers betrokken bij de totstandkoming van het MJP. Zo hebben de presidenten in maart en april dit jaar in alle gerechten MJP-workshops gehouden waar in totaal circa 700 medewerkers aan hebben deelgenomen.

Toegankelijkheid

De Rechtspraak hecht eraan dat zaken die dicht bij de burger staan ook na uitvoering van het MJP dicht bij de burger worden behandeld. Voor strafzaken met gedetineerden vindt de Rechtspraak het aanvaardbaar dat deze niet in alle zittingsplaatsen worden behandeld, omdat gedetineerden worden vervoerd en slachtoffers die zaken met gedetineerden bijwonen de reiskosten naar de zitting vergoed krijgen conform de bestaande regeling. Daarnaast is de Rechtspraak van mening dat zittingen in zaken tussen veelal professionele partijen eerder op enige afstand kunnen worden gehouden dan zittingen in zaken tussen particulieren. Om die reden zijn de handelszaken ondergebracht in het volledige pakket. Dit betekent dus dat een inwoner van Texel voor zijn of haar familiezaak of politierechterzaak niet naar Haarlem hoeft te reizen, maar onverminderd in Alkmaar terecht kan. Het betekent dat een inwoner van

de Rechtspraak

datum 8 oktober 2015
onderwerp Rondetafelgesprek locatiebeleid
Rechtspraak
pagina 2 van 2

Emmen voor een geschil met de energieleverancier of bij een beroep tegen de OZB net als nu gewoon in Assen terecht kan en daarvoor niet naar Groningen hoeft te reizen.

Financiën

De presidenten van de gerechten en de Raad voor de rechtspraak hebben voldoende onderzocht welke zittingsplaatsen het meest in aanmerking komen voor concentratie van werkplekken en verkleining van het zaakspakket en het daarop aanpassen van het gerechtsgebouw. Er zijn daarom, behalve voor het arrondissement Limburg, geen businesscases opgesteld. In een later stadium worden wel nadere financiële analyses opgesteld voor alle zeven zittingsplaatsen. Het werken met ramingen is gebruikelijk voor situaties waarin wordt vooruitgekeken naar verwachte opbrengsten over vier tot acht jaar. De opgestelde ramingen zijn gebaseerd op referentieprojecten, rekenregels van het Rijksvastgoedbedrijf, bestaande contracten, et cetera en komen daarmee overeen met ramingen die ten grondslag liggen aan vergelijkbare meerjarenramingen.

Al met al ligt er met het voorgenomen MJP een stevig plan waarmee vooral geïnvesteerd wordt in de kwaliteit van rechtspraak. Hier wordt in het MJP structureel in geïnvesteerd, investeringen die voor een groot deel gedekt worden uit besparingen op huisvesting. Vanaf 2020 blijft er, ook indien de huisvestingsplannen van het MJP worden uitgevoerd, toch een structureel tekort bestaan van 32 miljoen euro. Gegeven dit resterende grote financiële vraagstuk is het onverantwoord dat leegstand of suboptimale huisvesting wordt gefinancierd ten koste van de kwaliteit van rechtspraak.

Als de landelijke politiek bereid is de Rechtspraak daarvoor financieel te compenseren, blijkend uit de behandeling van de VenJ-begroting, dan is de Rechtspraak vanwege het feit dat de huisvestingsplannen in de eerste plaats financieel gedreven zijn, bereid zijn meerjarenplannen te heroverwegen. Tot het moment van de begrotingsbehandeling worden er om die reden geen onomkeerbare stappen gezet. Voor die afweging geldt dat bij ongewijzigd beleid — het in stand houden van de huidige zaakspakketten in de zeven zittingsplaatsen — het structurele tekort van de Rechtspraak oploopt van 32 miljoen euro naar 52 miljoen euro in de 2020 en daarna.

mr. F.C. Bakker
Voorzitter